

Càritas Diocesana de Barcelona

Sóc a la porta

per **Josep M. Jubany**, delegat diocesà de Pastoral Social

Durant aquests darrers mesos, dia sí dia també, els mitjans de comunicació ens han ofert imatges de milers de persones que intenten entrar a Europa. En l'inici d'aquest èxode, l'opinió pública va quedar molt commoguda. La fotografia d'un nen mort a la platja ens va colpir fortament. Han passat els mesos, els refugiats continuen arribant, però ja no ens impacta tant; malauradament, ja ens hi hem acostumat. Però siguem-ne conscients, encara que ja no siguin primera notícia, ells, els refugiats, continuen trucant a les nostres portes.

Una de les conseqüències de la greu crisi dels refugiats és que ja no ens recordem d'altres persones que també truquen a les nostres portes. Em refereixo als migrants econòmics. Persones que no podran demanar l'estatus de refugiad polític. El seu país no està formalment en guerra, però fugen de la fam, de la pobresa, de la persecució política o religiosa.

Els refugiats polítics, els migrants econòmics són a la nostra porta, escoltem el seu truc dramàtic. En principi no volem fer oïdes sordes a la seva demanda, però abans d'obrir ens ho repensem i ens vénen dubtes. Dubtes com ara: Hi haurà lloc i feina per a tots? No hi ha el perill que amb l'arribada de persones estrangeres s'afebleixin les nostres tradicions i els nostres costums? L'arribada de migrants, no pot ser causa de conflictes racials en els nostres barris? I darrerament, després dels atemptats de París, qui ens pot assegurar que entre els qui demanen asil no hi hagi terroristes gihadistes? Aquests dubtes ens impedeixen obrir la porta de bat a bat, i ho fem de forma que, per travessar-la, s'han de passar mil i un controls.

Teòricament, tot és legítim i és segur que en la lenta resposta que dona Europa a la problemàtica dels refugiats, exiliats i immigrants econòmics hi ha un fonament jurídic, legal. És legal, però no és just. **Entenem com a justícia el fet que se li ha donat a cadascú allò que li és degut i tothom té el dret de ser tractat com a persona, que se li doni la possibilitat de construir un futur digne per a ell i la seva família.** El papa Francesc ens ho diu ben explícitament en el seu missatge: «Ningú no pot fingir no sentir-se interpel·lat per les noves formes d'esclavitud gestionada per organitzacions criminals que venen i compren homes, dones i nens com a treballadors en la construcció, en l'agricultura, en la pesca i en altres àmbits del mercat. Quants menors són encara avui obligats a allistar-se a les milícies que els transformen en nens soldats. Quantes persones són víctimes del tràfic d'òrgans, de la mendicitat forçada i de l'explotació sexual. Els pròfugs del nostre temps escapen d'aquests crims aberrants que interpel·len l'Església i la comunitat humana, de manera que ells puguin veure en les mans obertes de qui els acull el rostre del Senyor, «Pare entranyable [misericordiós] i Déu de tot consol» (2Co 1,3)».

Sóc a la porta, i truoco. M'acolliràs. Cap de nosaltres no dubtaria a obrir, si el que truqués fos el fill, el germà, l'amic. El que truoca, ara, també té pares, fills, germans, amics. El que truoca també té un rostre, un nom, unes il·lusions. Acollim-lo, i quan el rebem no li diguem estranger sinó germà. Ja que en Crist tots som germans. I aquí no hi ha excepció. Siguem esperança.

Obrir la porta, rebre i acollir el refugiad, l'asilat, el migrant econòmic. Oferim allò que tenim (temps, allotjament, seguretat jurídica, diners, casa) i, per damunt de tot, obrim els nostres braços i manifestem la nostra solidaritat. Aquesta és una de les formes de practicar les obres de misericòrdia, en aquest Any Sant dedicat a la misericòrdia.

Los descartados: ¿Quiénes son? ¿Dónde están?

por **Juana Martín**, adjunta a dirección de Càritas Diocesana de Barcelona y coordinadora de la ayuda al refugiado de la institución

En el proyecto Aurora, de Càritas Diocesana de Barcelona, las personas procedentes de otros países aprenden las lenguas de aquí, un primer paso para poder integrarse

Tengo que manifestar que la primera vez que oí hablar al papa Francisco de la cultura del descarte, me sorprendió. Me sonaba a *des-carta*, quitar las cartas, y lo relacioné con los juegos de azar y, también, con la campaña de Corpus y el libro conmemorativo de los 70 años de Càritas Diocesana de Barcelona. En estos dos últimos casos, se utiliza la metáfora del juego de la oca. Sabemos que para muchas personas no es un juego sino una realidad, pues sus vidas van *de oca en oca y tiro porque me toca*. La falta de oportunidades, la precariedad laboral, la inestabilidad en la vivienda, la soledad, etc., devuelven constantemente a estas personas a la casilla de salida. Los 8 millones de pobres que hay actualmente en España se ajustan al concepto de los descartados. Éstos van, y nunca mejor dicho, *de oca en oca*, perdiendo y buscando oportunidades.

El papa Francisco ha manifestado en diferentes discursos que la cultura del descarte se ha instalado entre nosotros ya que damos por buenos comportamientos y actitudes que dejan a las personas desprotegidas fuera del sistema. Lo dijo en la intervención con los parlamentarios europeos, en la ONU y en el encuentro de Càritas Internacional, entre otros. Cuando se

refiere a los ancianos, lo hace en estos términos: «La cultura del descarte considera a las personas mayores un peso porque no producen sino que constituyen una carga. A ellos se les desecha».

¿Quiénes son los descartados?

Los descartados están entre nosotros, son los que viven al margen, los que no tienen horizontes, los no productivos: los enfermos, los parados, los ancianos, los que viven en la calle, las madres que no llegan a fin de mes, los indocumentados, los refugiados y exiliados, los que huyen de la pobreza...

No se trata de hacer listas sino de reconocer rostros y de ver personas, con nombre y apellidos, venidos de aquí y de allá, con esperanzas frustradas y con ideales renovados. Ellos y ellas tienen ganas de tener oportunidades. **Quizás miramos y no vemos porque nuestra sensibilidad ya está acartonada, anestesiada.** Ello nos lleva a formularnos esta pregunta, sobre la que deberíamos reflexionar personal y colectivamente: ¿quiénes son para nosotros los *descartados*? ¿Les ponemos nombre?

O por lo contrario: ¿son personas que vemos, que conocemos, que acom-

pañamos y que, paradójicamente, nos acompañan? Porque cuando entras en la vida de una de estas personas, él, ella, ellos, también entran en la nuestra. «**Lo que hiciste a uno de estos me lo hiciste a mí**», reza una de las citas bíblicas.

*Quizás miramos
y no vemos porque
nuestra sensibilidad
ya está acartonada,
anestesiada*

Reconocemos el rostro de los **descartados** en:

- Las madres que luchan con recursos escasos para sacar a su familia adelante, con largas horas de trabajo, con sueldos que no les llegan a final de mes.
- Las personas mayores que están solas, abandonadas y sin los recursos para afrontar una vejez en dignidad.

- Los que han quedado al margen de la vida laboral porque tienen una edad al límite para ser considerados por el sistema como productivos.
- Los que no tuvieron las oportunidades de formarse, de tener una buena capacitación que les permita reconvertirse y adaptarse a las nuevas exigencias laborales.
- Los que huyen de las guerras, forzados a emprender un éxodo buscando protección y cobijo, a los que la actitud de indiferencia nos les da la respuesta que merecen.
- A los forzados a huir de la miseria por la injusta distribución de las riquezas, «porque nacieron en otro lugar», como dice la poetisa catalana Joana Raspall.
- Los que están en manos de mafias y redes que consideran a la persona como mercancía.
- Los que no tienen las oportunidades de romper la rueda de la pobreza.
- Y en un largo etcétera.

Estamos viviendo momentos convulsos, y compartimos el diagnóstico que hace el director general de Càritas Jordania, Wael Suleiman, en una carta enviada a su homólogo de Càritas Internationalis:

«¡Os escribo desde la tierra donde murió el amor y se enterró la paz! Desde Jordania, desde el sangrante Oriente Medio». Y continúa: «La humanidad está atravesando una era extremadamente complicada; un caos desplegado que barre la moral, la ética y los principios de nuestro mundo, un mal funcionamiento del orden mundial que una vez fue creado por el hombre para organizar su vida y la de los demás».

Quizás hoy más que nunca nos tenemos que preguntar personalmente y colectivamente, ¿quiénes son para mí, quiénes son para nosotros los *descartados*? Otras preguntas son: ¿qué tengo que cambiar? ¿Qué tenemos que cambiar para que la cultura del descarte no se instale en nuestra vida, en nuestras vidas?

Impliquémonos para que entre nosotros no haya **descartados**.

Jornada Mundial dels Migrants

Càritas Diocesana de Barcelona

Convivència i fraternitat en la XXIII Trobada Diocesana

7 de juny de 2015, Rupit, el Far i Sant Feliu de Pallerols

La Delegació de Pastoral Social de Barcelona va organitzar, diumenge 7 de juny, la jornada de convivència «Caminem junts en la diversitat», enguany a Rupit, el Far i Sant Feliu de Pallerols. La iniciativa va ser tot un èxit, ja que va comptar amb més de 550 participants.

La trobada, que compta amb una llarga trajectòria, té per objectiu reunir diferents parròquies locals i comunitats estrangeres cristianes creant vincles fraterns i passant un dia ple de convivència i amistat. També es tracta d'una bona oportunitat per conèixer el país, ja que en anteriors ocasions s'han visitat poblacions catalanes il·lustres com Montserrat, Poblet o Ripoll. Les parròquies que van col·laborar en aquesta trobada van ser les del Poble-Sec, el Raval, el Bon Pastor, Sant Jaume de Santa Coloma, Bellvitge, Sant Martí de Provençals i el Besòs. Hi van participar co-

Un moment de la jornada

munitats com la filipina, la xinesa, la guineana, la ucraïnesa, que és de ritu oriental, i algunes de sud-americanes com per exemple de Bolívia, Equador o Perú.

Dia ple d'activitats

Es va sortir de la plaça Universitat de Barcelona a les 8.15 h i la jornada

va acabar a les 20 h. Durant el transcurs del matí, es van viure moments de convivència i alegria visitant les localitats de Rupit i el Far.

Posteriorment, es va dinar a Sant Feliu de Pallerols, amb unes magnífiques vistes al riu Brugent. Un cop agafades forces, tots els participants van assistir a la celebració d'una eucaristia a la par-

ròquia d'aquesta població de la comarca de la Garrotxa.

A les 18 h, amb motiu de les festes de Corpus, es va celebrar una de les tradicions més representatives de la localitat, el famós ball dels Cavallets, Gegants i Mulassa, una dansa de les més antigues del país, que recorda la victòria aconseguida contra els musulmans gràcies a la inventiva dels santfeliuencs.

Va ser una trobada que va servir per culminar el treball de tot l'any, realitzat per la Delegació de Pastoral Social a través de la coordinació de les diferents activitats de formació que es duen a terme. Una tasca que sempre té l'objectiu de promoure una pastoral multicultural, oberta i integradora, que respongui a la diversitat d'orígens, tradicions i cultures dels cristians i cristianes que avui formen l'Església a Catalunya.

Celebració diocesana de la Jornada Mundial dels Migrants

El diumenge 25 de gener, a la Parròquia de Santa Madrona del Poble-Sec es van reunir més de 250 persones de diverses procedències i edats per celebrar, diocesament, la Jornada Mundial dels Migrants sota el lema «Tu tens la clau de la convivència».

L'acte s'inicià amb una Eucaristia. El parenostre va ser un símbol de la unió en la diversitat, ja que la comunitat xinesa el va cantar en xinès i tots els assistents es van agafar de les mans per compartir la pregària de Jesús.

Després de l'Eucaristia, Júlia Costa i Josep Guzmán, veïns del Poble-Sec, van oferir una xerrada sobre la història dels migrants en aquest barri. Van destacar que el Poble-Sec sempre ha estat un barri d'arribada i d'acollida. I per acabar la seva intervenció van plantejar una pregunta oberta als assistents: «En una ciutat, qui no és immigrant?»

Després de la xerrada els assistents van celebrar un dinar de germanor en una sala de la parròquia. A la tarda, va tenir lloc una pregària per totes les persones que intenten arribar a casa nostra i moren al mar Mediterrani. La pregària fou presidida pel bisbe auxiliar, Sebastià Taltavull, i dirigida per Mn. Joan Cabot, arxiprest del Poble-Sec.

En el presbiteri es col·locà un gran mapa del Mediterrani, lloc que, en paraules del papa Francesc, s'ha convertit malauradament en un gran cementiri d'immigrants.

Començà amb el testimoniatge de M. del Mar Martínez, una estudiant de 2n de batxillerat que ha fet el seu treball de recerca sobre el perquè de la immigració, focalitzant-lo en testimonis del poble de Gandiol, el poble de Senegal amb més joves que han emigrat cap a Europa. Després es va projec-

tar el documental *XaM* (Coneix en una de les principals llengües del Senegal), realitzat per la mateixa M. del Mar Martínez.

A continuació hi hagué un temps de silenci i meditació, mentre s'anava pregant pels nostres germans immigrants

«En una ciutat,
qui no és
immigrant?»

morts al Mediterrani. Després de cada pregària es posava un llantió en el mapa. Els llantións ens recorden que malgrat la seva mort, la seva llum no s'a-

paga. I els encomanaven a Déu, Pare dels pobres i dels immigrants.

Després de la lectura de l'Evangeli, el senyor bisbe dirigí unes breus paraules amb què recordà que ja des de l'inici de la Creació Déu ens fa dues grans preguntes: **On ets, Adam? On és el teu germà? El papa Francesc se'n va fer ressò en el seu viatge a Lampedusa l'any passat. Nosaltres no les podem obviar. La gran temptació que tenim és voler fer-nos nosaltres el centre de tot i oblidar-nos dels nostres germans. No podem restar indiferents davant aquests interrogants.**

Finalment, Mn. Jubany, delegat de Pastoral Social, donà les gràcies a tots, i d'una manera molt especial a la comunitat de la Parròquia de Santa Madrona i a l'Arxiprestat del Poble-Sec per la seva acollida i les facilitats donades.

Càritas Diocesana de Barcelona

Jornada Mundial dels Migrants

Les fronteres que divideixen

per **Isabel Mas**, advocada del Departament de Migració de Càritas Diocesana de Barcelona

Des del Departament de Migració de Càritas Barcelona, hem vist com la nostra societat, les institucions i sobretot les persones feien un pas endavant en resposta a les imatges dramàtiques que ens apropaven a la situació de les nostres fronteres. Hem vist una actitud decidida i solidària en la intenció d'acollir els qui fugen de la guerra. Valorem positivament que la solidaritat sigui la primera resposta, sobretot davant la deriva que està prenent la política europea i internacional.

Cada dia, en la nostra feina, atenem persones vingudes de tot arreu, amb històries de vida molt diferents. Vides que ens commouen pel seu dramatisme, per l'heroisme que molts cops comporten, per la força que denoten. Persones que han marxat de la seva terra per motius econòmics, perquè no tenien futur. Alguns d'ells, pocs en realitat en relació als qui arriben per avió, han pogut ser protagonistes de les moltes imatges tràgiques que també ha generat la nostra pròpia frontera del sud d'Espanya.

Caldria completar l'àlbum que les imatges de frontera han anat construint amb altres imatges més quotidianes. Imatges dels joves que transporten ferralla en els carrets de supermercat que empenyen o de dones immigrants soles amb fills dependents que cuiden dels nostres fills o dels nostres pares o avis, la vida de les quals és una lluita aferrissada per la supervivència; o de pares i mares de família a qui la pèrdua de la feina ha deixat sense papers, arrossegant els qui en depenien a una situació irregular. Ells, elles també fugen de la fam i de la inseguretat dels seus països d'origen.

Amb la situació de crisi econòmica que vivim, ens enfrontem cada dia al problema de la irregularitat sobrevinguda. A més de no tenir ingressos per sobreviure, al no tenir ja autorització per treballar, les persones immigrants estan en desavantatge per obtenir una feina, i per tornar a tenir-la necessiten comptar amb un contracte de treball per un any. Sabem que això és gairebé impossible. Dia sí dia també arriben persones immigrants que fa 6, 8 o 10 anys que són a Espanya i encara no han accedit mai a una autorització de residència. Sobreviuen amb feines amagades en la economia submergida que no els faciliten el contracte necessari per un any, encara que en faci

Els conflictes que assolen molts països han provocat la pitjor crisi de refugiats en molts anys. Foto: Caritas Internationalis

molt més que hi treballen. Aquestes situacions posen en evidència el que s'anomena *les fronteres invisibles*, en aquest cas entre ciutadans autòctons i immigrants.

Les fronteres dibuixen els territoris i els divideixen, estàs dintre o fora d'Europa (Schengen) o d'Espanya. També divideixen els ciutadans en categories dins d'aquests territoris, ets resident

o no ho ets, ets comunitari o ets un immigrant de país tercer. **I encara hi han fronteres a dins de cadascun de nosaltres, quan veiem l'altre, si és diferent, com una amenaça en comptes de com una persona igual que tu, o que poden fer-te veure diferent un refugiad polític d'un immigrant.** Tots tenim fronteres d'aquestes, i aquí no podem dir que són els governants els qui ho han d'arreglar.

La nostra feina, des del Departament de Migració de Càritas, tracta d'esborrar aquestes fronteres que ens divideixen, ocupant-nos de les dificultats específiques que tenen pel fet de ser immigrants, que sovint els situen en el marge de l'exclusió social. Juntament amb la xarxa de companys, professionals de Càritas, tractem d'igualar les oportunitats dels qui estan d'alguna forma *marcats* per les fronteres.

No és gens fàcil tot això, sovint les circumstàncies i els propis límits ens desborden. Els cristians podem ampliar l'oferiment solidari que encapçala aquest comentari esborrant fronteres, fent lloc en la nostra vida a aquestes persones, sigui quina sigui la frontera que els separa. **És important tenir en compte que la responsabilitat, al final, és sempre individual.** Fins i tot encara que les solucions requereixin una gestió col·lectiva, que correspondrà als governants i poders constituïts, caldrà que els empenyi la suma de voluntats de ciutadans que assumeixen un paper actiu. Continuem fent passos endavant, individualment i col·lectivament.

Donem-nos la oportunitat de construir un món millor.

Foto d'immigrants travessant fronteres, de l'exposició «Som migrants»